

**แนวทางการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาของอำเภอสรรคบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท**

**A Guidelines Of the Internal Supervision Administration of Primary Schools In Sankhaburi District
Under Chainat Primary Educational Service Area**

มาริสสา ทองคำ*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัตน์ ดั่งสุวรรณ**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาของอำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท 2) เพื่อเสนอแนวทางการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาของอำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ในกรอบแนวคิดแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ, ด้านการให้ความรู้ก่อนการดำเนินการนิเทศ, ด้านการปฏิบัติงานนิเทศ, ด้านการสร้างขวัญกำลังใจ, ด้านการประเมินผลการนิเทศ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 186 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

สภาพการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาของอำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีสภาพการบริหารการนิเทศภายในต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการปฏิบัติงานนิเทศ รองลงมา ได้แก่ ด้านการประเมินผลการนิเทศ ด้านการให้ความรู้ก่อนการดำเนินการนิเทศ ด้านการสร้างขวัญกำลังใจ และด้านการวางแผนการนิเทศ ตามลำดับ

แนวการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาของอำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท มีแนวทางการดำเนินงานคือ สำรวจปัญหาและความต้องการของผู้ปฏิบัติการนิเทศ จัดทำโครงการการนิเทศลงในแผนปฏิบัติการ จัดตั้งคณะทำงานด้านการนิเทศ จัดประชุมเตรียมความพร้อมแก่ผู้ปฏิบัติการนิเทศ จัดกิจกรรมพบปะพูดคุยระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา และจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรที่จะดำเนินการนิเทศ สถานศึกษาควรดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ โดยรวบรวมข้อมูล เผยแพร่สารสนเทศต่างๆ และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the state and to propose guidelines of the Internal Supervision Administration of Primary Schools In Sankhaburi District Under Chainat Primary Educational Service Area.

คำสำคัญ : การบริหารการนิเทศภายใน, ด้านการวางแผนการนิเทศ, ด้านการให้ความรู้ก่อนการดำเนินการนิเทศ,

ด้านการปฏิบัติงานนิเทศ, ด้านการสร้างขวัญกำลังใจ และด้านการประเมินผลการนิเทศ

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

** อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

The research comprised 2 stages: 1) Studying the state of The Internal Supervision of Primary Schools In Sankhaburi District Under Chainat Primary Educational Service Area in 5 aspects: planning, informing, doing, reinforcing and evaluation. The population were the school directors and teachers, totaling 186 people formed by means of Krejcie & Morgan table. The research tool used was a 5-point rating scale questionnaire, with a reliability coefficient of 0.97. The statistics used were percentage, mean and standard deviation.

2) Proposing a Guidelines Of The Internal Supervision Administration of Primary Schools In Sankhaburi District Under Chainat Primary Educational Service Area by way of a focus group discussion of specialists and experts and content analysis.

The findings were as follows:

1. Overall, the state of the internal supervision of primary schools in Sankhaburi district under Chainat primary educational service area was at a high level. Ranking from the highest to the lowest of the state of implementation when considered under each aspect were the aspects of doing. Second to that are evaluation, informing, reinforcing and planning.

2. The guidelines for internal supervision of primary schools in Sankhaburi district under Chainat primary educational service area includes surveying the problems and needs of supervision, creating the internal supervision project in the school action plan, appointing a working group, preparing the readiness meeting, arranging interaction activities and training for knowledge. School should implement along the action plan, collecting related information for publicizing and collaborate with the outside organizations.

keywords : Internal supervision, planning, informing, doing, reinforcing and evaluation

ภูมิหลัง

โลกยุคปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการด้านต่างๆ ทำให้สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีการดำรงชีวิตรอบๆ ตัวเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้นำแต่ละประเทศต้องเรียนรู้เพื่อปรับตัวและวางแผนการดำเนินงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างคนและพัฒนาคนให้มีความรู้เท่าทันสถานการณ์ ที่จำเป็นต่อการพัฒนาชาติอย่างยั่งยืน ฉะนั้น งานในด้านการศึกษาก็มีการพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าไปมาก มีการเปลี่ยนแปลงหลายๆ ประการในทุกขณะเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เช่น การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ความรู้ในสาขาวิชาการต่างๆ เพิ่มขึ้น มีแนวความคิดและกระบวนการเรียนรู้ใหม่ๆ เพิ่มขึ้นโดยไม่หยุดยั้ง (สุวรรณ ชิติกานต์, 2547, หน้า 1) ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงจุดมุ่งหมายของการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (มาตรา 6) กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข (มาตรา 22) กล่าวว่า ที่มุ่งให้ การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ครูจะต้องมีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานสูงตามมาตรฐานหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาชาติ และโรงเรียนมีศักยภาพในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยจัดระบบการนิเทศ

ติดตามผล และรายงานผลให้มีความเข้มแข็งและต่อเนื่อง เป็นรูปธรรมและหลากหลายมิติ เน้นการนิเทศแบบ กัลยาณมิตร โดยเขตพื้นที่และโดยเพื่อนครูทั้งโรงเรียนเดียวกัน หรือระหว่างโรงเรียน หรือภาคส่วนอื่นๆ ตามความพร้อมของโรงเรียน (นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยุทธศาสตร์ที่ 1 กลยุทธ์ที่ 6, 2558, หน้า 26)

จะเห็นได้ว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น การบริหารการนิเทศในโรงเรียนถือเป็นกระบวนการสำคัญ และเป็นการสนับสนุนส่งเสริม กระตุ้นให้ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาทุกฝ่ายได้ร่วมกันปฏิรูปวิธีการจัดการเรียนการสอน มีวิธีการบริหารที่มุ่งสู่ความสำเร็จ ตามมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นไปตามนโยบายหลักเรื่องการพัฒนาคุณภาพของการศึกษา ได้อย่างสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการนิเทศ การศึกษา ฉะนั้น การนิเทศการศึกษาจึงมีความจำเป็นและสำคัญมากที่จะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับ สภาพการจัดการศึกษา และบริบทของสถานศึกษา

จากการนิเทศติดตามผลการจัดการศึกษาปีการศึกษา 2558 ในสถานศึกษาของอำเภอสรรคบุรี สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท จำนวน 34 โรงเรียนผลการนิเทศและประเมินผล เห็นว่า การ ดำเนินการเกี่ยวกับครูผู้สอนในเรื่องมีเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา มีกำหนดการสอน มีหน่วยการจัดการเรียนรู้ มีแผนการจัดการเรียนรู้ มีการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ครูไม่ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องนี้ ส่งผลให้การ พัฒนาคุณภาพการศึกษาของกลุ่ม โรงเรียนของอำเภอสรรคบุรี ไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย เห็นได้จากผล การทดสอบของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-Net) ประจำปีการศึกษา 2558 ในกลุ่มโรงเรียนของอำเภอ สรรคบุรี ภาพรวมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมกลุ่มสาระการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละต่ำกว่าระดับประเทศ (รายงานการทบทวนหลังปฏิบัติงานการนิเทศ AAR (After Action Review) ครั้งที่ 1 เดือน มิถุนายน 2559)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาของอำเภอ สรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท เพื่อต้องการทราบว่า สถานศึกษาของอำเภอ สรรคบุรี มีสภาพการนิเทศเป็นอย่างไร โดยจะนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปปรับปรุงพัฒนางานด้านการนิเทศภายใน สถานศึกษา ผู้เกี่ยวข้องและหน่วยงานอื่นๆ นำไปใช้ประกอบการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนให้เหมาะสม สอดคล้องกับผู้รับการนิเทศและส่งผลให้การศึกษาามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

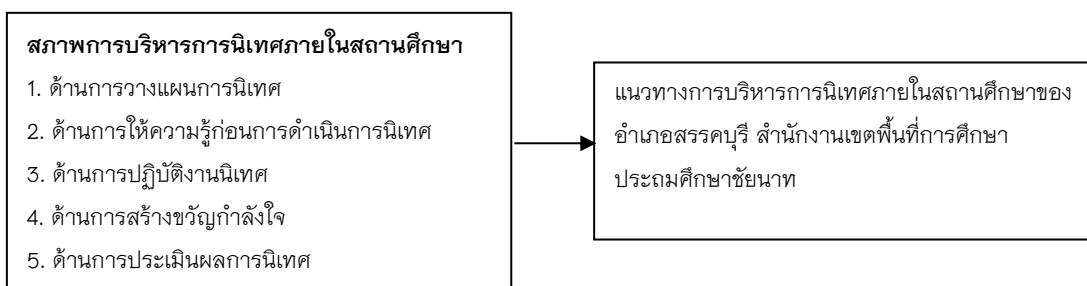
คำถามการวิจัย

1. สภาพการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาของอำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยนาทเป็นอย่างไร
2. แนวการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาของอำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยนาท เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาของอำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท
2. เพื่อหาแนวทางการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาของอำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสรรคบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท จำนวน 34 โรงเรียน ผู้บริหาร และครู รวมประชากรทั้งสิ้น 359 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในอำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท จาก 34 โรงเรียน ซึ่งการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krecie and Morgan ผู้บริหาร และครู กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 186 คน แล้วทำการเทียบสัดส่วน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายด้วยการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามสภาพการนิเทศในสถานศึกษาของอำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการประกอบด้วย ตำแหน่ง เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาของอำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ถามคำถามใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการให้ความรู้ก่อนการดำเนินการนิเทศ ด้านการปฏิบัติงานนิเทศ ด้านการสร้างขวัญกำลังใจ ด้านการประเมินผลการนิเทศ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในระหว่างวันที่ 5 - 16 กันยายน 2559 จากการตอบแบบสอบถาม ข้อมูลสภาพการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาของอำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามสภาพการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาของอำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท จากผู้บริหารและครูมา รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาของอำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยนาท

สรุปได้ว่าสภาพการการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาของอำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศัยนาท ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีสภาพการ บริหารการนิเทศภายในสูงสุด คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ รองลงมา คือ ด้านการสร้างขวัญกำลังใจ, ด้านการให้ ความรู้ก่อนการดำเนินการนิเทศ, ด้านการประเมินผลการนิเทศ และด้านที่มีสภาพการบริหารการนิเทศภายในต่ำสุด คือ ด้านการปฏิบัติงานนิเทศ

2. แนวการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาของอำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยนาท ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่สอดคล้องกับผู้เชี่ยวชาญ 7 คน ในการจัดสนทนากลุ่มมาสังเคราะห์เป็นแนวทางการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาสรุปได้ว่า

2.1 ด้านการวางแผนการนิเทศ มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดประชุม/วางแผน กับคณะครูร่วมกัน วิเคราะห์นโยบาย พิจารณาสภาพปัญหาการนิเทศของสถานศึกษา ก่อนจัดทำปฏิทินการปฏิบัติ การนิเทศการศึกษาเป็นรายสัปดาห์โดยใช้มติหรือความเห็นชอบของที่ประชุม เพื่อจัดกิจกรรมในปฏิทิน แล้วให้ คณะกรรมการนิเทศจัดพิมพ์ปฏิทินการปฏิบัติงานนิเทศในสถานศึกษาตามมติในที่ประชุมมอบให้คณะครู เมื่อสิ้นปีการศึกษาคณะกรรมการนิเทศ ร่วมกันสรุปผลการปฏิบัติงานพิจารณาความเหมาะสมของช่วงเวลาในปฏิทิน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติการนิเทศการศึกษารายสัปดาห์ต่อไป

2.2 ด้านการให้ความรู้ก่อนการดำเนินการนิเทศ มีแนวทางการดำเนินงานดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา จัดประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญของการทำวิจัย ในชั้นเรียนต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนแล้วครูร่วมกันวางแผนทำงานวิจัยในชั้นเรียน โดยนำความรู้ เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ไปศึกษาปัญหาและดำเนินการตามกระบวนการของการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งมีคณะกรรมการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ ครูรองรอย/หลักฐาน ผลการทำวิจัยในชั้นเรียนว่าเป็นไปตามระยะเวลา ที่กำหนดไว้ มีการรายงานผล สรุปผลให้ผู้บริหารรับทราบ โดยให้คณะกรรมการนิเทศนำผลการติดตาม ตรวจสอบ จากการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนที่มีการปรับปรุง/พัฒนาการจัดการเรียนรู้นำมาจัดแสดงผลงานวิจัยในชั้นเรียน ของคณะครู จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนผลร่วมกัน โดยการเผยแพร่ผลงานวิจัย / นวัตกรรม แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเอกสารเพื่อประโยชน์ในการศึกษาต่อไป

3. ด้านการปฏิบัติงานนิเทศ มีแนวทางการดำเนินงานดังนี้ ผู้ปฏิบัติการนิเทศศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา ความต้องการของผู้รับการนิเทศ โดยการสังเกตหรือสัมภาษณ์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วให้ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติการนิเทศ นำสภาพปัญหาวางแผนการนิเทศ โดยมีกิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นแก่ผู้ปฏิบัติงาน ด้วยกัน เพื่อนำเอานวัตกรรมเทคนิคและวิธีการใหม่ๆ มาใช้หรือสร้างเครื่องมือในการนิเทศ โดยผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติการนิเทศ ดำเนินการนิเทศตามแผนงานที่กำหนดไว้ แล้วมีการสรุปผลการนิเทศเป็นเอกสารข้อมูลรายงาน ผลการนิเทศ ประกอบด้วย ผลการประเมิน สภาพปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไขปรับปรุง ข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ปรับปรุงพัฒนาวิธีการนิเทศร่วมกัน โดยต้องมีการสะท้อนผลการนิเทศ ให้ผู้รับการนิเทศทราบ

4. ด้านการสร้างขวัญกำลังใจ มีแนวทางการดำเนินงานดังนี้ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกัน กำหนดวัตถุประสงค์ และออกแบบการนิเทศภายในเพื่อสร้างบรรยากาศการนิเทศให้มุ่งเน้นให้คำปรึกษาแนะนำ

เป็นรายบุคคลถึงปัญหาแต่ละคน ช่วยเหลือเกื้อกูล แลกเปลี่ยนเรียนรู้และมีความเป็นกัลยาณมิตร แล้วคณะกรรมการดำเนินการนิเทศตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

5. ด้านการประเมินผลการนิเทศ มีแนวทางการดำเนินงานดังนี้ผู้บริหารสถานศึกษา จัดให้คณะกรรมการนิเทศชี้แจงผลการนิเทศให้บุคลากรภายในองค์กรทราบ มีการจัดทำสรุปรายงานผลการนิเทศเป็นเอกสารการนิเทศในสถานศึกษาให้คณะครูโดยให้สถานศึกษานำผลการนิเทศมาวางแผนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศร่วมกัน ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการนิเทศ คณะครู วิเคราะห์ผลการประเมิน แล้วแสดงความคิดเห็นด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยสภาพการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาของอำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท พบว่า

1.1 ด้านการวางแผนการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้ปฏิบัติการนิเทศและผู้รับการนิเทศไม่มีปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกัน ต่างฝ่ายต่างปฏิบัติหน้าที่ในส่วนที่รับผิดชอบ ผู้บริหารขาดทักษะด้านการนิเทศการศึกษา และขาดการประชุมชี้แจงให้บุคลากรในหน่วยงานทราบ อีกทั้งยังไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นันทนา เต่าทอง (2554) ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการนิเทศภายใน โดยมีกระบวนการวางแผนการนิเทศภายใน มีการปฏิบัติการนิเทศภายในตามแผนที่วางไว้ มีการตรวจสอบและประเมินผลการนิเทศภายใน และมีการปรับปรุงแก้ไขการนิเทศภายใน

1.2 ด้านการให้ความรู้ก่อนการดำเนินการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปฏิบัติการนิเทศขาดความรู้และความเข้าใจเรื่องการนิเทศ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจและกลัวการนิเทศขาดที่ปรึกษาให้คำแนะนำเรื่องการนิเทศ ผู้บริหารไม่เล็งเห็นความสำคัญของการนิเทศ ยังขาดความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน และปฏิบัติงานไม่เต็มความสามารถ

1.3 ด้านการปฏิบัติงานนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สกนธ์ สระแก้ว (2550) ผลการวิจัยพบว่า การที่ผู้ปฏิบัติการนิเทศได้นำเอาแนวคิด เทคนิคและวิธีการใหม่ๆ มาใช้ในการนิเทศ ซึ่งมีระดับสภาพการนิเทศภายในของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปฏิบัติงานนิเทศยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเทคนิคและวิธีการใหม่ๆ ที่นำมาใช้ในการนิเทศ ทั้งผู้รับการนิเทศเองก็ไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศเท่าที่ควร

1.4 ด้านการสร้างขวัญกำลังใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ คมสันต์ ชุมกระโทก (2552) ผลการวิจัยพบว่า การสร้างขวัญกำลังใจให้ผู้รับการนิเทศเกิดความพร้อมรับการนิเทศ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของการสร้างขวัญกำลังใจและคิดว่าไม่มีความจำเป็น รวมทั้งไม่ถามความคิดเห็นของครูว่าครูต้องการสิ่งใด มีปัญหาอะไรบ้าง ครูกลัวการนิเทศและไม่อยากรับการนิเทศ

1.5 ด้านการประเมินผลการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อาหามะ คือเระ (2555) ที่พบว่า การดำเนินการด้านการประเมินผลการนิเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ได้ดำเนินการนิเทศการศึกษาตามภารกิจของการปฏิบัติงานตามกรอบนโยบายการนิเทศ 100 % ปฏิบัติได้มากกว่าร้อยละ 50 โดยมีการปฏิบัติด้านการนิเทศอย่างมีคุณภาพมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการแต่งตั้งคณะทำงานในการปฏิบัติหน้าที่อย่างชัดเจนจะส่งผลให้การประเมินผลการนิเทศได้กระทำอย่างแท้จริง อาจจะนำมา

ซึ่งการปรับปรุงแก้ไขในสิ่งที่พบว่าเป็นปัญหาการดำเนินการนิเทศจะได้รับการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น โดยผู้บริหารเห็นว่าการประเมินเป็นเครื่องมือที่มีคุณค่าเท่าเทียมกับการประเมินผล นอกจากนี้ผู้นิเทศและผู้บริหารโรงเรียนได้มีการทบทวนเครื่องมือการประเมินผลในช่วงที่มีการประชุมกลางปีและปลายปีการศึกษา

2. แนวทางการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาของอำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยนาท

จากการวิเคราะห์ที่แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในการเสนอแนวทางการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาของอำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาทมาสังเคราะห์เป็นแนวทางการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาของอำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยนาท พบว่า

2.1 ด้านการวางแผนการนิเทศ สถานศึกษาควรจัดทำโครงการการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโครงการการนิเทศจะใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานที่ทุกฝ่ายมีความเข้าใจตรงกันมีจุดมุ่งหมายเดียวกันเพราะทุกฝ่ายได้ประชุมหารือร่วมกันในการทำโครงการ ทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีการตั้งคณะกรรมการการดำเนินงานนิเทศภายใน ผู้บริหารและคณะกรรมการร่วมวิเคราะห์ปัญหา เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานให้ครอบคลุมทุกด้าน วางแผนร่วมกันในการจัดทำปฏิทินการนิเทศที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม สามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรุท เตจ๊ะ (2553) ผลการวิจัยพบว่า การวางแผนการนิเทศการศึกษา ทุกโรงเรียนต้องมีการกำหนดนโยบายและการวางแผนการนิเทศการศึกษา โดยการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศของสถานศึกษา จัดลำดับความสำคัญของข้อมูลตามความเร่งด่วน ความรุนแรง และความต้องการของครูผู้สอน วิเคราะห์ สาเหตุ ของปัญหา และจัดทำแผนการนิเทศภายในโรงเรียน แล้วจึงนำแผนไปสู่การปฏิบัติให้เป็นไปตาม จุดมุ่งหมายที่วางไว้

2.2 ด้านการให้ความรู้ก่อนการดำเนินการนิเทศ แนวทางการดำเนินงาน พบว่า สถานศึกษาควรสำรวจความรู้ความเข้าใจของครู เกี่ยวกับรูปแบบที่จะใช้ดำเนินการนิเทศ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสำรวจจะทำให้ทราบว่าผู้ปฏิบัติการนิเทศและผู้รับการนิเทศมีความเข้าใจรูปแบบการนิเทศมากน้อยเพียงใด ผู้เกี่ยวข้องกับการนิเทศควรทำความเข้าใจให้ตรงกันก่อนที่จะดำเนินการนิเทศ เพราะจะทำให้ผู้ดำเนินการนิเทศทราบว่ารูปแบบของการนิเทศมีอะไรบ้างเพื่อนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ราณี กุญรัมย์ (2553) ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 2 โรงเรียนต้องชี้แจง อบรมให้ครูตระหนักในคุณค่าของการนิเทศภายใน การอบรมให้ความรู้เรื่องการนิเทศภายในให้ครบทั้งกระบวนการ รวมทั้งการศึกษาดูงานด้านการนิเทศภายในจากโรงเรียนอื่นๆ

2.3 ด้านการปฏิบัติงานนิเทศ แนวทางการดำเนินงาน พบว่า สถานศึกษาควรดำเนินการสำรวจปัญหาและความต้องการของผู้ปฏิบัติการนิเทศทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสำรวจทำให้ทราบถึงความต้องการของครู เพราะครูแต่ละคนมีความคิดเห็นที่ต่างกัน การสำรวจปัญหาและความต้องการจะทำให้ผู้ปฏิบัติการนิเทศมีความเข้าใจผู้รับการนิเทศมากขึ้นส่งผลให้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ตรงจุดมากขึ้น และการนิเทศได้พัฒนามากขึ้นตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งทิพย์ ทำนุ (2558) ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนสันติราษฎร์ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอยู่ในระดับปานกลาง ครูที่มีเพศ สายงานที่รับผิดชอบ ประสบการณ์ในการสอนและวุฒิการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนสันติราษฎร์ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติครูที่สอนประเภทวิชาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนสันติราษฎร์ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 ด้านการสร้างขวัญกำลังใจ แนวทางการดำเนินงาน พบว่า สถานศึกษาควรให้ความรู้และคำแนะนำแก่ครูผู้รับการนิเทศทั้งนี้อาจเป็นเพราะการให้ความรู้และคำแนะนำทำให้ครูรู้สึกมั่นใจและมีความพร้อมในการรับการนิเทศมากขึ้นรวมทั้งมีเจตคติที่ดีต่อการนิเทศครูยินดีรับฟังคำแนะนำด้วยความเต็มใจและหาหนทางปรับปรุงแก้ไขปัญหาในทางที่ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุจิรา ม่วงพลับ (2553) ผลการวิจัยพบว่าการนิเทศการสอนของครูเมื่อได้รับการนิเทศ ฟังมีจุดมุ่งหมายสำคัญสำหรับครู คือ การให้ร่วมแสดงความคิดเห็น เกิดความรู้สึกต้องการความช่วยเหลือในการพัฒนาทักษะเทคนิคการปฏิบัติงาน ครูและผู้นิเทศเล็งเห็นว่าการนิเทศมีความจำเป็นเพื่อสร้างแรงจูงใจ เกิดการยอมรับซึ่งกันมีการเรียนรู้และพัฒนากระบวนการเรียนการสอน โดยการนิเทศแบบประชาธิปไตย การนิเทศจึงเป็นส่วนช่วยปรับปรุงการศึกษา ผู้นิเทศจะต้องเป็นผู้คอยแนะนำเสนอแนวคิดใหม่ รวมทั้งประเมินผลการทำงานของครูด้วย

2.5 ด้านการประเมินผลการนิเทศ แนวทางการดำเนินงาน พบว่า สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะทำงานประเมินผลการนิเทศในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการแต่งตั้งคณะทำงานในการปฏิบัติหน้าที่อย่างชัดเจนจะส่งผลให้การประเมินผลการนิเทศได้กระทำอย่างแท้จริง อันจะนำมาซึ่งการปรับปรุงแก้ไขในสิ่งที่พบว่าเป็นปัญหา การดำเนินการนิเทศจะได้รับการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฎิมา พูนทรัพย์ (2551) ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนควรมีการประเมินผลโครงการการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุผล ตามจุดประสงค์ของการนิเทศภายใน โดยมีการจัดทำรายงานผลการนิเทศเพื่อเผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 บุคลากรควรมีความเข้าใจ แสวงหาความรู้เกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ เป็นแบบอย่างที่ดีทุ่มเทกำลังแรงใจและมีความศรัทธาพร้อมที่จะมุ่งมั่นเปิดรับสิ่งใหม่ๆ เพื่อพัฒนาตนเองและงานด้านการศึกษาในสถานศึกษาต่อไป

1.2 สถานศึกษาควรจัดอาคาร สถานที่ให้ร่มรื่น ส่งเสริมและพัฒนาบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการจัดเวทีเพื่อการเผยแพร่ความรู้ งานวิจัย นวัตกรรม รวมไปถึงมีการส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดการประชุมครู ติดตามประสานงานกับกลุ่มสถานศึกษา มีการเผยแพร่สารสนเทศต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา มีการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลของสถานศึกษา ให้สามารถเชื่อมโยงกับสถานศึกษาอื่น เพื่อพัฒนาสถานศึกษาด้านการนิเทศต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาของอำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อนำไปปรับปรุงกระบวนการนิเทศภายในให้หลากหลาย

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มนโยบายและแผน. (2558). ข้อมูลจำนวนผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและนักเรียน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน 2558 สืบค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2558. <http://202.143.129.20>.
- คมสันต์ ชุมกระโทก. (2552). สภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- นันทนา เต่าทอง. (2554). การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพมหานคร:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นිරุท เตจ๊ะ. (2553). การศึกษาสภาพและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ที่จัดการเรียนการสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอเวียงแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เชียงราย:มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ปฎิมา พูนทรัพย์. (2549). การศึกษาความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนบางแก้วประชาสรรค์ สำนักเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สุพรรณบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ราณี กุย์รัมย์. (2553). ปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษابุรีรัมย์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. บุรีรัมย์:มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- รุจิรา ม่วงพลับ. (2553). การศึกษากระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดอุทัยธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครสวรรค์:มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- รุ่งชัชดาพร เวระชาติ. (2557). การนิเทศการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4.). สงขลา: นำศิลปะโฆษณา จำกัด.